

Nieuw Zuid

November 2015

Explosieve start van de kaaimuurstabilisatie aan Nieuw Zuid

Een gloednieuwe tentoonstelling in de werfkeet op de kaaien ter hoogte van de wijk Nieuw Zuid maakt je wegwijs in het hoe en waarom van de stabilisatiewerken aan de Scheldekaaien van Antwerpen. Alle praktische info vind je op de achterkant van deze nieuwsbrief.

In het voorjaar van 2015 startte waterwegbeheerder Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z) ter hoogte van de wijk Nieuw Zuid met de renovatie van de kaaimuur. Die werken zijn dringend, want de oude kaaimuur in deze zone is met de tijd instabiel geworden. Voor een restauratie is het te laat, want de kaaimuur kan onder geen beding nog een dragende functie hebben. Alleen een volledig nieuwe constructie kan hier soelaas brengen. Die combinatie van innovatieve bouwkundige ingrepen en een afwerking met behoud van het historische uitzicht zal elke Antwerpenaar ongetwijfeld bekoren.

Aan de bouw van de nieuwe muur zijn we nog niet toe. Na de voorbereidende werken, zoals het realiseren van de wanden van de toekomstige bouwput, starten we met de afbraak van de oude kaaimuur. Op maandag 14 september werden de werken officieel geopend in het bijzijn van Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn. Een gespecialiseerde aannemer zal de kaaimuur afbreken met behulp van zeer veel kleine ladingen explosieven. Eind september vonden net achter de kaaimuur de eerste proefexplosies plaats.

Over het tijdstip van de definitieve explosies brengen we je binnenkort op de hoogte.

De werken aan Nieuw Zuid passen in het Scheldekaaienproject van het Sigmoplan. Daarvoor worden zeven kaaizones over een afstand van zeven kilometer gefaseerd onder handen genomen. W&Z stabiliseert de kaaimuren en verhoogt de bestaande waterkering. De stad Antwerpen zorgt voor een herinrichting van de publieke ruimte op de kades. Zo zullen de kaaien opnieuw een volwaardige verbinding vormen tussen de stad en de stroom.

Reinhilde Vanhooydonck

Projectingenieur Antwerpse Scheldekaaien voor W&Z

Afbraak kaaimuur Nieuw Zuid van start

Naast de werken ter hoogte van de wijken Sint-Andries en Het Zuid is in het kader van het Scheldekaaienproject ter hoogte van de wijk Nieuw Zuid een tweede bouwwerf gestart. De muren van de Antwerpse Scheldekaaien voldoen over de volledige lengte nergens aan de huidige stabiliteitsnormen. Nieuw Zuid is er het ergst aan toe. De oude kaaimuur vervangen door een nieuwe constructie is de enige optie.

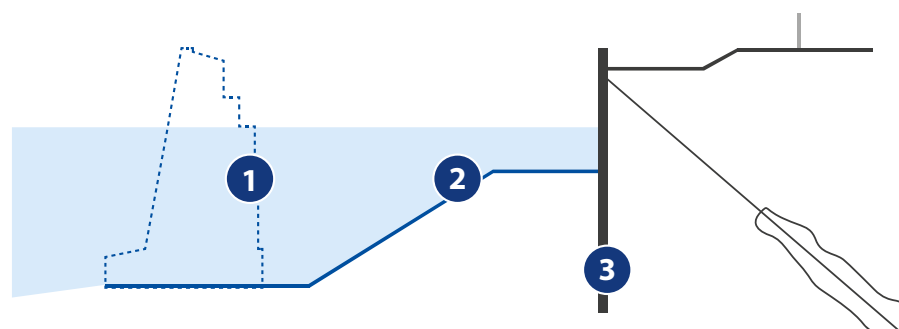
De kaaizone van Nieuw Zuid is het grootste zorgenkind van de zeven deelzones. De 'blauwe steen' vertoont scheuren en verzakkingen, duidelijke symptomen van structurele veiligheidsproblemen. Met meettoestellen, ingebouwd in de oude kaaimuur, stelde Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z) tussen 2008 en 2012 vast dat de muur maar liefst zestien centimeter in de richting van de Schelde verschoven was.

Weg met de oude kaaimuur

Door de verschuiving van de kaaimuur is de kans op structurele schade in het metselwerk zeer reëel. Bovendien is vastgesteld dat de kaaimuur ook begint over te hellen naar de Schelde. Daarom is de restauratie van de historische muur geen optie meer en moeten we de oude kaaimuur afbreken en vervangen door een nieuwe, stevigere constructie. De

authentieke stijlelementen ('blauwe steen', bolders, ...) worden eerst zorgvuldig verwijderd en nadien hergebruikt om de nieuwe muur te bekleden en zo het historische uitzicht te reconstrueren. Om dat huzarenstukje te klaren wordt de kaaizone in Nieuw Zuid in vijf stukken verdeeld. Iedere deelzone pakken we gefaseerd aan.

In het midden van de Ledeganckkaai, net voorbij de gebouwen van de Bank van Breda, zijn de voorbereidende werken (fase 1) al afgerond. "Binnenkort starten we met fase 2: de afbraak van de oude kaaimuur", zegt projectingenieur **Reinhilde Vanhooydonck**.

In fase 2 wordt de kaaimuur afgebroken (1). De eerste bouwput wordt aangelegd (2). De damwand (3), die de bouwput beschermt, werd de afgelopen maanden aangebracht.

Proefboringen en -explosies

"De kaaimuur zal met explosieven worden afgebroken. Daarbij gaat de aannemer niet over één nacht ijs", vervolgt ze. "Hij doet hiervoor een beroep op een gespecialiseerde onderaannemer, die in nauw overleg samenwerkt met experts van de Koninklijke Militaire School. Die onderaannemer zal de bouwwerken in de nabije omgeving in kaart brengen en bijzondere aandacht besteden aan mogelijke trillingshinder", benadrukt de projectingenieur.

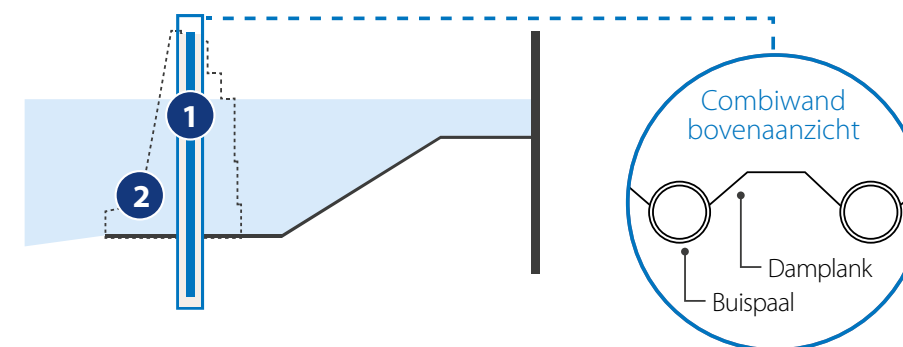
Over een lengte van meer dan honderd meter voerden explosievenexperts eind juni al een vijftiental proefboringen uit. Dit najaar worden in de kaaimuur honderden van dergelijke boorgaten gemaakt. Vervolgens worden in die gaten kleine ladingen explosieven aangebracht. Zo wil de aannemer de kaaimuur stapsgewijs en op een gecontroleerde manier afbreken.

Op 27 september werd een reeks proefexplosies succesvol uitgevoerd. Trillingsmetingen brachten de impact van elke explosie in kaart. "Zo perfectioneren we het theoretisch model

voor de afbraakwerken. Pas na de evaluatie en het verfijnen van het model, volgen begin 2016 de uiteindelijke explosies om de muur neer te halen. Ook die explosies worden voortdurend gemonitord om de situatie onder controle te houden, en om ook hier weer nuttige informatie te vergaren met het oog op de afbraak van de kaaimuur in de vier andere deelzones van Nieuw Zuid", aldus Vanhooydonck.

Nieuwe combiwand

Na de afbraak van de kaaimuur in Nieuw Zuid start fase 3: het plaatsen van de nieuwe combiwand. Die aaneengesloten wand van buispalen en damplanken vormt het geraamte van de nieuwe kaaimuur. Tussen deze combiwand en de damwand (veertig meter landinwaarts) wordt de enorme bouwput laag per laag weer opgevuld. "Als alles volgens plan verloopt, kunnen we vanaf het voorjaar van 2016 starten met de reconstructie van de authentieke stijlelementen op de combiwand", besluit Reinhilde Vanhooydonck.

Tijdens fase 3 komt er een combiwand (1) op de plaats van de oude kaaimuur (2).

Hoeveel hinder?

Voor het aanbrengen of inheien van de combiwand in de Scheldebodem is een luidruchtig karwei. Op 29 oktober startte de eerste fase van de heiverken. Die werken zullen slechts een week duren, maar de kans bestaat dat ze hoorbaar zijn tot op Linkeroever. Om de damplanken en buispalen voldoende diep in de grond te krijgen, is immers zwaar materieel nodig. Mogelijke hinder hangt af van je woon- of werkplaats, maar ook van onvoorspelbare factoren zoals de windrichting. Verdere overlast, zoals bijvoorbeeld de belasting van het wegennet, is zeer beperkt.

Via deze kanalen houden we u op de hoogte over de werken:

- Via bewonersbrieven voor buurtbewoners en nieuwsbrieven
- www.sigmaplan.be/scheldekaaien
-

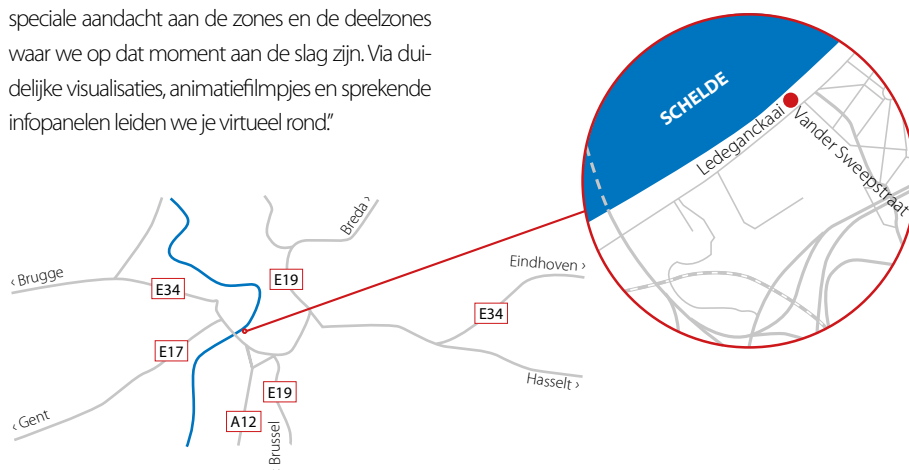
De damwand beschermt de bouwput, die later weer wordt opgevuld.

Ontdek de werken!

Om je zo goed mogelijk te informeren over de herstellingswerken aan de Scheldekaaien, opende W&Z een tentoonstelling in de werfkeet op de kade van Nieuw Zuid.

Zolang de werken duren, ben je welkom in de tentoonstellingsruimte. Je komt er alles te weten over de Scheldekaaien, de innovatieve technieken en het Sigmoplan. **Carolien Peelaerts**, communicatieverantwoordelijke (W&Z): "We besteden speciale aandacht aan de zones en de deelzones waar we op dat moment aan de slag zijn. Via duidelijke visualisaties, animatiefilmpjes en sprekende infopanelen leiden we je virtueel rond."

Wil je de tentoonstelling bezoeken? Elke derde woensdag van de maand kun je de infokeet op de Ledeganckkaai bezoeken tussen 12 en 20 uur. Voor een bezoek in groep, mail je naar scheldekaaien@wenz.be.

Buitenbeentje in het Sigmoplan

De Antwerpse Scheldekaaien is het grootste stedelijke projectgebied van het Sigmoplan.

De Sigmawerken geven rivieren in Vlaanderen meer ruimte via gecontroleerde overstroomingsgebieden (GOG's). Omdat deze werken in Antwerpen in een stedelijke context plaatsvinden, waar bovendien geen ruimte is voor GOG's, zijn de Scheldekaaien een buitenbeentje in het Sigmoplan. Met het oog op het veranderende klimaat en de stijgende zeespiegel wordt de kaaimuur gestabiliseerd en de waterkering met 90 centimeter verhoogd. Nu is de waterkering nog 1,35 meter hoog en 5,5 kilometer lang. Deze betonnen muur werd opgetrokken na de watersnood van 1976. Om de gerenoveerde waterkering in de kaaivlakte te integreren, werkt W&Z samen met de stad Antwerpen.

Contact

Meer informatie over het Sigmoplan, de zeven kaaizones, de waterkering en de kaaimuurstabilisatie vind je op www.sigmoplan.be/scheldekaaien

Met vragen kun je terecht bij de projectleider:

Reinhilde Vanhooydonck
Projectingenieur
Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z)
Tel. 03 224 67 11
scheldekaaien@wenz.be

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Waterwegen en Zeekanaal NV
Afdeling Zeeschelde
ir. Wim Dauwe
Lange Kievitstraat 111-113 bus 44
2018 Antwerpen

Redactie

Pantarein in een consortium met
Technum en DenS Communicatie

Gedrukt op gerecycleerd papier

www.sigmoplan.be